

Karmazsinból fehér szalag

Minden egyes nap egy lencse, vagy borsó. Kiterítve, a napos földre. Lepecsételt ajkak. Nem beszélnek, kivéve ezt a napot. A délutáni napfényt várom,

12 Uri Asaf

A MANNA ÍZE

keresztül hajlongó embereket látni, talpig fehérben. Állnak és némán hajlongnak. A szabadban világos, borús délután. A visszatérő szöveg fényes selyemszalag, melynek a vége megpörkölődött. Ugyanezt mondja fel, az előimádkozó, a néma közösségi imádság után. Lassan elhúzódozó jajszavakkal. A fejhang illik a naphoz. A felül célba érkező, vagy az álomban látott, csökönyös, fehér szalag csalfa előrelátással, fehér színben jön a világra, de senki nem tudja, hol kezdődik. Valószínűleg, kezdődik valahol. A szalag fehér kezdete és az elgyötört vég soha nem köthetők egybe. Vajon ez a kezdet is a Teremtésből fakad? A láthatatlan, hófehér kezdet nem vehető kézbe, a látható vég is gyakran olvashatatlan. Mint az égett pergamen. A színe dohánybarna, tömött, megpörkölt dohány. „Vétkezünk, raboltunk, csaltunk”. Nem tudom, mit kezdjek a szalaggal. Végtelen hosszú fekete-fehér dominófal, füstölgő végű gyújtószinór. A szalagban még van élet, de a végét valaki lezárta, eldobta és eltaposta a járdán. Örülj, hogy az egyetlen kezdet, amelyhez nem nyúlhatsz, idén is fehér. Ha a gyökered a földben nyugszik, a halványuló tűzből még tovább léphetsz. Összefoglalásképpen: vajon összehúzta magát a végtelen? Kijelölhető-e benne bármilyen pont? Ki mondta, hogy az isteni akarat a középpontban honol?

A tengerfenék kerülőútjai

A tengerfenék kerülőútjait választom, de a halak mozdulatait nem követem. Lassan változom, mint a gyöngyház. Mit hagytam a földön? Mit hagytam magam után? A kilélegzett levegőt, a gyerekkori ízeket és az illatokat! Hiába fogom ki őket ugyanabból a régi utcából, elszöknek, vagy közömbösen a helyükön maradnak. Hozzám és egymáshoz dörgölöznek. Legjobb a sekély vízben, a kishalak raja közepén. Elszánt vagyok, megvárom, amíg virágba borul minden fa. A Duna-hidak között gyalogolva, két ujjam közé veszem az eddigi életemet. Meglepő, hogy mennyire egyszerű és áttekinthető. A felejthetetlen arcokból és pillanatokból tükrös pikkelyek maradnak. A levegő körbejár, és nem vagyok semmivel osztható. Majd visszatérek a kéklevelű fához. Miközben

hogy beszédre bírja őket. Apámmal együtt toljuk a leszíjazott magas babakocsit, a gyepen keresztül a templom felé. Jom Kipur nappali imarendje már rég zajlik, az ablakon

átkarolom, a levelek halkan remegnek, majdnem úgy, mint a közönséges fákön. Mi kezdte ki az ember ártatlanságát? Az, hogy egyetlen parancsolatnak sem tett eleget. Az ember túl lassan járt, vagy nem is volt ébren. A hűsége egyszerre volt ingatag és szilárd, mint a planéta. Nehéz a sötétben ereszkedni, még nehezebb behunyt szemmel váratlanul földet érni. 13 Kell egy fénypont, egy kapaszkodó, egy lámpasor. A városomban közel vagyok a saját síromhoz, és az örök élethez.

Homokdűnék és homoktöltések

A homokdűnék között él a mandulavirág illatú rekettyebokor. A dűnét lakhelynek is elképzelem, kék tengerszegéllyel, amely az égbolt földi mása. Sűrű virágillat terjeng, sehol egy tájékozási pont. Megkértelek, hogy jöjj ki velem a tengerpartra. Nem mintha jóságos volnék, hanem mert élő pajzsnak szánlak. Könnyen felemellek, pedig nálam egy fejjel magasabb vagy. A lábadnál fogva magamhoz szorítlak, mintha kartonból lennél, és arra mutatok veled, ahol a veszély leselkedik. Szépen homorítasz, mint a kezdő úszó, a szemed csillog, és a fitos orroddal előreböksz. A narancsfáktól illatfelhőbe borul az északa. Ahogy vágjuk a levegőt, az illat testet ölt. Gurul a jármű, a ligetek meghajolnak a homokra épült vidék előtt. Hűvös légszakot húzunk magunk után, nem találkozunk ellenséggel, senki nem áll az utunkba. Az L.-i vasútállomás, mint a birodalom többi állomása, a becsvágyáról híres Császári Főmérnök tervei szerint készült. A sárga állomásépület mögött piramis alakú vasúti töltés áll. A homoktöltést hangyák serege tartja karban, anélkül, hogy éreznénk, vagy tudnánk. Éjjel-nappal dolgoznak, egyenként, szemenként görgetik vissza a lecsúszó kvarcsemeket. És a nyaralók? És a katonák? Mikor a vonat elé megyek, jó órába telik, míg a töltés tetejére kapaszkodom, mert minden lépésem a homokba süpped. Jó, hogy nem utazom, jó, hogy még maradhatok. Máskor lent várakozom, és a töltést lentről nézem. Befut a sűrű, pán-célozott szerelvény, mely egyetlen, hosszú kocsiállásból áll és tűzhányó módjára füstölög. Úgy érzem, a császári szerelvény még ehhez a töltéshez képest is túlméretezett.

Az ébrenlét feletti elcsodálkozás

Kafkánál úgy bukkan fel a nő, mint az ébrenlét feletti elcsodálkozás, mégis szabadkozik: *segítőtársakat toborzok*, írja a naplójában. De nem képes senkit megtartani. Hogy lehetne megtartani egy *Lenit*, akinek az ujjai között úszóhártya feszül? Minden nő tünemény és minden alkalmi egyesülés nyomtalan beismerés. Egyszerre tudta és tagadta, hogy a világ maradék titka a női baj.

Most a temetésén, mindenki azon csodálkozik, hogy milyen kicsi a teste az imasál alatt. Az ablakon beszáll egy madár, és a csőrével lehúzza róla az imasálat. Senki nem hajlandó őt eltemetni. Egy háló a magasba emeli, kifogják őt a világból, mint egy halat. A vázában tulipán tiszteleg. Nagy költőnek nem látni a végét.

Nem anya szülte

Miért esik Buczaczban annyi eső? Hogy a nyírfaerdők megtisztuljanak a halottak képétől! Galícia vérszínű virágokkal büszkélkedik. Galícia sejtelmes szülőháza, ahova a költők születni járnak, vagy meghalni, mint Trakl. Agnont¹ nem anya szülte, hanem Galícia. Buczacz városát kínpadra feszítették, ahogy a bukovinai székelyek faragott kapujára írták: *habár testünk vérben ázik a Tejüttől a Golgotáig*. Agnon azonban másik hazát talált, másik kertet nevelt, mely a sivatagra néz. A rossz hírek hallatán, megkérdezte illatozó kertjét: *lehet az, hogy egy egész város, tele étellel és Tórával, egyszerre gyökerestül kiszakad a világból, vele pusztul minden lakos, öreg, fiatal, férfi, nő, és gyermek? A város most néma, Izraelnek egyetlen élő lelke sincs benne.*² A másik galíciai Bruno Schulz, arcán viseli a megalázó halál jegyeit, körülményeit, sőt részleteit, melynek készségesen ment elébe. Abból, ahogy Bruno Schulz egy lengyel bélyegen alulról felfele néz, gyengeség hallatszik és gyanakvás. Tévedés ne essék, nem az írás gyengesége, hanem a hátán viselt galíciai sebezhetőség, ahogy a vihartól cibálva, a föld repedéseiben, magányosan, saját örökösen túlcserélődő képzeletében él. A leégett imaházunkra emlékezem, és várom a napkeltét és a napnyugtát. A nap minden reggel az Arnon folyó mögött kel, és minden este a tengerben nyugszik. A napnyugvás színe *caput mortuum*.³ Örökség, finom emberektől. A gyerekek közül az egyik béka módjára ugrál. „O” alakra formált szája, mint egy tekintet, engem követ, közben aprókat nyög. Nedves eukaliptusz levelet illeszték a szívére. Ő pedig boldogan tovább ugrál. Mikor az égen fény villan, kirohan a házból! Lángvörös kabátában van, ezért a villám azonnal belécsap.

¹ S. Agnon, izraeli író, aki a galíciai Buczacz városában született.

² Idézet Agnon *A tűz és a fák* című írásából, a szerző fordítása.

³ Egy festék neve, lat. „halott fej”.